

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Бойка Спасова Донева, Национална художествена академия, катедра „Изкуствознание“, член на Научно жури по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в НХА, ФИИ, катедра „Изкуствознание“

- **Конкурсът е обявен в:**

Област на висше образование 8. Изкуства, 8.2 Изобразително изкуство /по „Съвременно българско изкуство“ за нуждите на катедра „Изкуствознание“, ДВ, Брой 01 от 02.01.24 г.

- **Данни за кандидата:**

На обявения конкурс се е явил един кандидат – гл.ас.д-р Сузана Симеонова Каранфилова. Сузана Каранфилова е завършил образованието си в о.к.с. “магистър” на специалност „Изкуствознание“ в Националната художествена академия (1999). През периода 1999-2021 г. работи в Националната галерия, София като уредник, Графичен кабинет, отдел „Изкуство от втората половина на ХХ век и съвременно българско изкуство“ (1999-2021) и главен уредник, Графичен кабинет, направление „Българско изкуство“ (2015-2021). През 2018 г. постъпва като хоноруван преподавател в катедра „Изкуствознание“ на НХА, където е назначена на академичната длъжност „главен асистент“(от 2021 г.). През 2020 г. придобива образователната и научна степен „доктор” с тема на дисертационния труд „Визуалният език на Румен Скорчев в контекста на съвременната българска графика“.

Професионалната реализация на д-р Каранфилова се допълва от редица изяви на престижни позиции, като експерт изложбена, издателска дейност и други проекти, Национален дарителски фонд „13 века България“ (2022 – 2023); уредник експозиции в Национален природонаучен музей – БАН (2021 – 2022); Автор на експертни оценки и обработване на колекциите на Националната галерия, БАН, Министерски съвет и частни колекции; Председател и член на комисии по идентификация на произведения на изкуството по Закона за културното наследство; Председател на комисии по инвентаризация на музейните фондове – живопис, графика и скулптура на Националната

галерия; дългогодишен член и председател на Комисията за износ на произведения на изкуството в чужбина в Националната галерия и др.

Член е на СБХ, Секция „Критика“ и ИКОМ – Международен комитет на музейните работници.

- **Описание на хабилитационния труд:**

В конкурса д-р Сузана Каранфилова е представила в качеството на хабилитационен труд монография на тема: **Стефан Гацев** (Николова, С. *Стефан Гацев*. НХА, София, 2024, ISBN 978-954-2988-86-1). Изследването, с общ обем от 366 страници, е структурирано във Въведение, пет глави, Заключение, Биографични данни и Библиография, допълнени от илюстративен материал.

Интересът към оригиналния стил на Стефан Гацев привлича във времето вниманието на изследователи от различни генерации. И въпреки, че разностранното му художествено дело е било обект на частично изследване в статии и студии, несъмнено съдържа все още не малко проблемни области, способни да провокират историка на изкуството. Художник със силно развита сетивност към търсенето на модерен изказ в различни творчески сфери, той оставя разнообразно художествено наследство, което продължава да провокира и от дистанцията на днешния ден.

Монографията на д-р Сузана Каранфилова е първото в специализираната литература цялостно проучване, което представя обективно, последователно и с модерна критическа рефлексия творчеството на този значим и популярен в художественото пространство автор. По своята конструкция, специфика и методология, книгата се отнася към категорията на класическите биографични трудове, т.е. проследява в историческа линия и на проблемен принцип формирането, развитието и творческия принос на Стефан Гацев в контекста на конкретната социокултурна система. Написана е с изключително внимание към детайла, като последователно очертава творческия профил на един оригинален автор, който буквално осцилира във всичките си превъплъщения. Текстът разкрива мащабната картина на неговото професионално формиране и на многобройните му емблематични реализации в живописа, монументалните изкуства, текстила и рисунката, като

представител на една от водещите тенденции – „монументалния“ („суров“) стил в изкуството след 60-те години на XX век. Закономерно, като стадиялни опорни точки на развитие са посочени психологическите предпоставки, семейната среда, професионалното обучение, контакти и въздействия, които предпоставят разностранните изяви на автора. Положителна оценка заслужава действително комплексния метод при разглеждане на всички фактори, оказали формиращо въздействие, както върху пластическите идеи на времето, така и върху психологическата нагласа на Стефан Гацев, конкретно. Добре обоснован в този смисъл е и избраният метод на изследване, основан на анализа на отделните произведения, съчетан с по-широки обобщения и паралели, както и синхронното въвеждане на части от интервюта и автентични текстове от и за художника.

Изброените научни качества са напълно достатъчни, за да открият приноса на книгата за съвременната историография, но с това нейните достойнства далеч не се изчерпват. Сузана Каранфилова въвежда в научно обръщение нови интерпретации и художествен материал. Върху тази впечатляваща основа, тя гради своето изследване с премислена концепция, ясен и точен научен изказ, добре намерен баланс между фактологичното и аналитичното. Изводите и оценките, защитени с научни аргументи, със сигурност ще впечатлят читателя с широтата на професионалния кръгзор. В този смисъл считам, че сред основните приноси на монографията е извеждането на специфичния духовен свят на твореца в нова светлина, която разкрива и някои неподозирани аспекти от неговата личност.

Изисканият дизайн, структурната организация на книгата, високото качество на репродуцирания материал и изпълнение допълват впечатлението за модерно, увлекателно и критически проникновено изследване. Убедена съм в прагматичния му ефект - с изчерпателния си съдържателен, изобразителен и справочен материал, книгата ще бъде полезна не само за специалистите, но и за всички, които се интересуват от филогенезиса на българското изкуство в ново време.

- **Научноизследователска дейност**

Като изследовател д-р Сузана Каранфилова се представя със значителен библиографски актив от научни публикации, с разностранна проблематика по въпросите на съвременното

българско изкуство. Хабилитационният ѝ труд е подкрепен и от други значими изследвания, между които монографиите: Каранфилова, С. *Колекция Боян Радев. Българска живопис*. Национална галерия, С. 2018, ISBN 978-954-9473-42-1; Каранфилова, С. *Димо Колибаров. Българските художници днес*. Национална галерия, С., 2018 ISBN 978-954-9473; Каранфилова, С. *Визуалният език на Румен Скорчев*. Национална художествена академия, ISBN: 9789542988731. Професионалната ѝ ангажираност се изразява в участието ѝ в редица значими кураторски проекти, научни конференции, уоркшопи и др.

- **Преподавателска работа**

Сузана Каранфилова има сериозна преподавателска биография, която обхваща един много широк професионален периметър. Сред нейните основни и специализирани курсове се нареждат дисциплините „Обща история на изкуството“, „История на българското изкуство на XX век“, „Музеология и кураторство“, включени в о.к.с. „бакалавър“ на специалност „Изкуствознание“ и в маг.прог. „Културното наследство на българското Черноморие“ във Филиала на НХА, Бургас.

- **Заключение:**

Сузана Каранфилова представя актуални и новаторски по тематика и по научен характер изследвания, напълно адекватни на целите на обявения конкурс и на заложените в нормативните документи по ЗРАСРБЪ изисквания. През годините, тя се е утвърдила като ерудиран и компетентен преподавател със специализирани познания и новаторски идеи, ценен и уважаван представител на катедра „Изкуствознание“.

На основание на изложените аргументи, като член на Научното жури, убедено подкрепям кандидатурата на д-р Сузана Каранфилова за заемане на академичната длъжност “доцент” в катедра „Изкуствознание“ на НХА .